

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

28177

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Prof. Dr. Ömer Bolat tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddeleri gereğince arz ederim. Saygılarımla. **08.05.2025**

Doç. Dr. Selçuk Özdağ
Muğla Milletvekili
Grup Başkanvekili

Dünya ekonomisinde son yıllarda öne çıkan Çin Halk Cumhuriyeti, artık küresel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYH) büyüklüğünde ilk sıraya yerleşmiş ve başta elektrikli otomobil sektörü olmak üzere birçok alanda ciddi atılım yapmıştır. Çin'in en büyük elektrikli otomobil üreticisi olan BYD (Build Your Dreams) firmasının Manisa ilimizde yaklaşık 1 milyar dolarlık bir yatırımla yılda 150 bin araç üretim kapasitesine sahip bir fabrika kuracağı açıklanmıştır. Bu gelişme Türkiye açısından önemli bir yabancı sermaye yatırımı olmakla birlikte, bazı sosyal, ekonomik ve istihdamla ilgili soru işaretlerini de beraberinde getirmektedir.

Basında çıkan haberlere göre, fabrikada 2.500-3.000 Çinli işçi çalıştırılması ve ilerleyen süreçte Türkiye'ye gelecek Çinli firma çalışanları ve aileleriyle birlikte Manisa'daki Çinli nüfusun 50.000 kişiye ulaşması beklenmektedir. Böyle bir gelişme, kentin sosyo-kültürel yapısında dönüşüm yaratabileceği gibi, yerli işgücü, yerli yan sanayi, sendikal haklar ve net katma değer açısından da dikkatle ele alınması gereken hususlar doğurmaktadır. Ayrıca, benzer büyüklükteki yerli ve yabancı otomobil fabrikalarının toplam çalışan sayıları dikkate alındığında, açıklanan istihdam planlarının gerçekçiliği ve yaratılacak yerli istihdamın düzeyi de sorgulanmalıdır.

Bu bağlamda, aşağıdaki soruların yanıtlanması kamuoyunun aydınlatılması açısından önem arz etmektedir;

1. BYD firmasına Manisa'da yatırım yapma sürecinde sağlanan teşvik, vergi indirimi, muafiyet ve destek unsurları nelerdir?
2. Fabrikada çalışması planlanan Çinli işçilerin sayısı, görev dağılımı, çalışma izinleri ve sosyal güvenlik kapsamı hakkında Bakanlığınızın net bilgisi var mıdır?
3. Söz konusu fabrikada yerli iş gücü kullanımını artırmaya yönelik bir yasal yükümlülük veya teşvik mekanizması öngörülmüş müdür?
4. Fabrikada kullanılacak yarı mamul ve yedek parça tedarikinde yerli sanayi katkısı ne oranda olacaktır? Yerli tedarik zincirinin güçlendirilmesi için hangi önlemler alınmaktadır?
5. Manisa'da oluşacak yabancı nüfus yoğunluğunun kentin eğitim, sağlık, barınma ve sosyal altyapısı üzerindeki etkileri öngörülmekte midir? Bu konuda yerel yönetimlerle Bakanlığınız arasında bir koordinasyon çalışması yapılmakta mıdır?
6. Çinli işçilerin sendikalara üye olma ve toplu pazarlık hakları konusunda mevzuatımızda herhangi bir engel var mıdır? Yerli sendikaların bu fabrikada örgütlenmesine Bakanlığınızın yaklaşımı nedir?
7. Fabrikadan beklenen yıllık net katma değer, ihracat hedefleri ve cari açığa katkısı konusunda bir analiz yapılmış mıdır? Bu yatırımın ülke ekonomisine katkısı hangi ölçütlerle değerlendirilmektedir?
8. Çin'den getirilecek işçilerin ücret seviyeleri ve çalışma koşulları ile Türk işçilerin çalışma şartları arasında bir uyum sağlanması amacıyla herhangi bir düzenleme planlanmakta mıdır?